

ÇAY SEKTÖR RAPORU

MAYIS 2024

HOPA

Dünyada genellikle üç farklı şekilde işlenerek piyasaya arz edilen çay (*Camellia sinensis*); siyah çay, yeşil çay ve oolong çay olarak isimlendirilmektedir. Bunların yanında tomurcuk ve genç yapraklardan elde edilen özel bir çay grubu olan beyaz çay, matcha çayı ve soğuk çay gibi bazı ürün grupları da bulunmaktadır. Çay dünyanın her yerinde sıcak ve soğuk olarak her yaşta insan tarafından sevilerek tüketilen geleneksel bir içecektir. Çayın kurutularak işlenmesi, istenilen her mevsimde tüketilebilmesini ve günlük bir içecek olmasını sağlamıştır.

İlk defa Çin ve Hindistan'da yetiştirilmeye başlanan çay, bitkinin özel iklim isteği nedeniyle oldukça sınırlı alanlarda yetişmekte olup, üretimin büyük bir kısmı aynı zamanda en büyük tüketici olan Asya Kıtası'nda yapılmaktadır. Çay yetiştirme aşamasından tüketimine kadar pek çok sektörle iç içe olup, insan gücünün yanı sıra gübre, ilaç, petro-kimya, kömür, elektrik, ambalajlama-kâğıt, nakliye, pazarlama, reklamcılık, şeker vb. sektörlerle de ilişkisi bulunmaktadır. Çay üretemeyen, üretici olduğu halde talebi karşılayamayan, üretim yapamadığı halde üretici ülkelerden satın aldığı çayı ihraç eden (re-export) ülkeler çayın ticari ve ekonomik önemini giderek artırmaktadır. Çay tüketiminin giderek artması ticaretinin de artmasına neden olmakta, üretici ülkeler üretimlerinin fazlalığı ve talep doğrultusunda ihracata yönelmektedir (Kurt, 2018).

Dünyada 2021 yılı itibarıyla yaklaşık 5,2 milyon hektar (ha) alanda 28 milyon ton çay yaprağı üretimi gerçekleşmiştir. Çay alanlarında Çin, Hindistan, Sri Lanka ve Kenya ilk sıralarda yer almaktadır. Toplam alanın %64'ü, toplam üretimin ise %49'u Çin'de gerçekleşmektedir (FAO, 2023). Tropikal ve ekvatorial bölgelerde yılın 12 ayında çay tarımı yapılırken Türkiye gibi nispeten yüksek enlemlerde olan ülkelerde yılda sadece 6 ay çay üretimi yapılabilir. 1971 yılında kurulan Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü (ÇAYKUR) 1984 yılına kadar tekel olarak faaliyet göstermiş, 1984 yılında çıkarılan 3092 sayılı Kanun ile çay üretimi özel sektöre açılmıştır.

Türkiye'de üretilen çaylar çok büyük oranda iç tüketimde kullanılmaktadır (ÇAYKUR, 2023). Türkiye'de 2022 yılında yaklaşık 79 bin ha alanda, 1,3 milyon ton yaş çay yaprağı üretilmiştir. Üretim sırasıyla Rize (%64,6), Trabzon (%22,6), Artvin (%10,5) ve Giresun (%1,6) illerinde gerçekleştirilmiştir (TÜİK, 2023). Bu raporda dünyada ve Türkiye'de çay üretiminin ekonomik yönleri, ithalat, ihracat, destek ve fiyat verileri incelenmiştir.

DÜNYADA DURUM

2.1. Çay Alanları

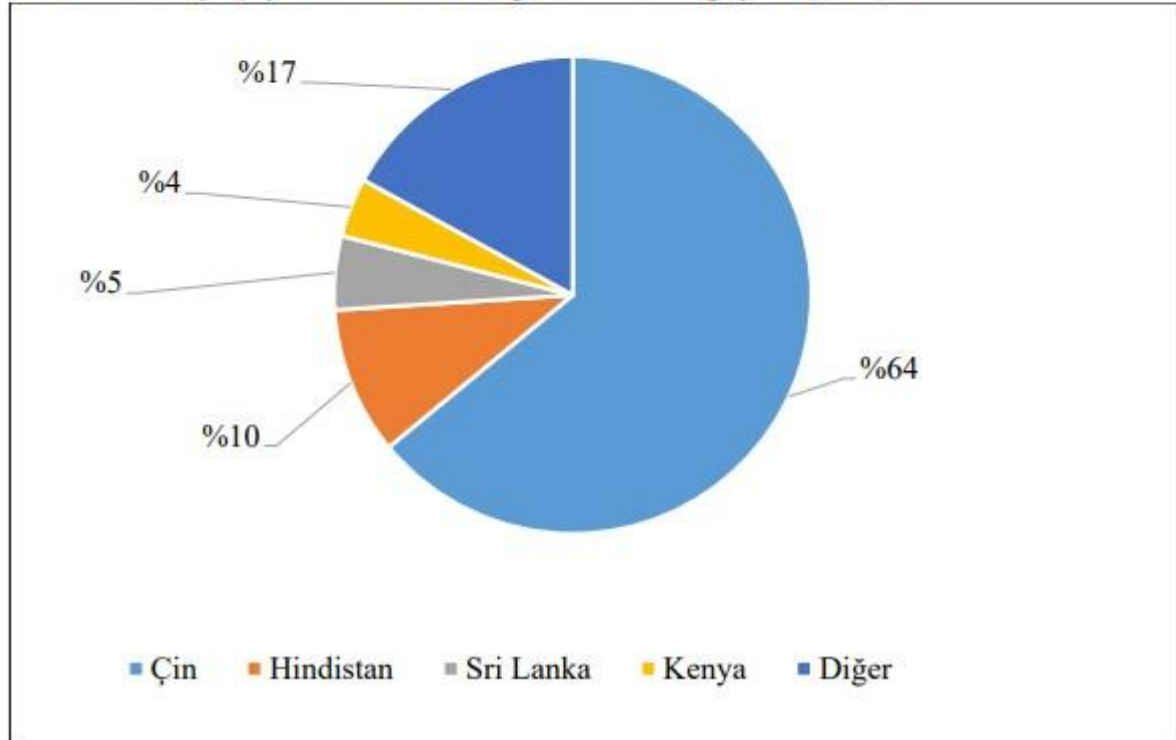
Dünyada 2021 yılında çay yetiştiriciliği yapılan toplam alan 5.2 milyon hektardır. Toplam alanın yaklaşık %64'ü Çin'de, %10'u Hindistan'da bulunmaktadır. 2017 yılında 4,7 milyon ha olan dünya çay alanı son 5 yılda yaklaşık %10,6 oranında artış göstererek 2021 yılında 5,2 milyon hektara ulaşmıştır (Tablo 1).

Tablo 1. Dünya çay alanları (bin ha)

Ülkeler	2017	2018	2019	2020	2021
Çin	2.849	2.986	3.185	3.217	3.379
Hindistan	622	621	626	556	548
Sri Lanka	203	203	265	265	267
Kenya	233	236	269	269	250
Endonezya	113	110	111	112	112
Vietnam	123	117	108	107	110
Myanmar	89	89	90	90	96
Türkiye	82	78	79	83	82
Bangladeş	54	67	54	59	55
Japonya	42	42	41	39	38
Diğer	278	320	316	306	309
Toplam	4.688	4.868	5.144	5.105	5.245

Kaynak: FAO, 2023 (Erişim tarihi: 18.10.2023)

Grafik 1. Dünya çay alanlarında önde gelen ülkelerin payları (2021)

Kaynak: Tablo 1

2.2. Üretim

Dünya yaş çay üretimi 2021 yılında 28,2 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Üretimde ilk sırada 13,8 milyon ton ile Çin yer almaktadır. Çin'i 5,5 milyon ton ile Hindistan, 2,3 milyon ton ile Kenya ve 1,5 milyon ton ile Türkiye takip etmektedir (Tablo 2). Son 5 yılda Çin, Kenya, Türkiye, Bangladeş, Uganda üretimde artış sağlayan ülkeler olup, dünya üretimi %13,6 artarak 28.192 bin tona yükselmiştir.

Tablo 2. Dünya çay üretimi (bin ton)

Ülkeler	2017	2018	2019	2020	2021
Çin	10.697	11.350	12.075	12.747	13.757
Hindistan	5.761	5.820	6.044	5.482	5.482
Kenya	1.912	2.143	1.995	2.476	2.338
Türkiye	1.300	1.481	1.407	1.418	1.450
Sri Lanka	1.338	1.321	1.305	1.211	1.302
Vietnam	1.121	1.081	1.018	1.046	1.073
Endonezya	636	610	560	626	563
Bangladeş	356	340	394	391	393
Arjantin	354	360	362	321	339
Uganda	218	323	262	329	321
Diğer	1.127	1.257	1.238	1.151	1.174
Dünya	24.820	26.086	26.660	27.198	28.192

Kaynak: FAO, 2023 (Erişim tarihi: 18.10.2023)

2.3. Verim

Dünya çay veriminde 2021 yılında Türkiye 1.763 kg/da ile ilk sırada yer alırken, Zimbabve 1.426 kg/da ile ikinci, Malavi 1.190 kg/da ile üçüncü sırada yer almaktadır. Dünya çay verimi 2021 yılı itibarıyla 2017'ye göre %1,5 artarak 537 kg/da olmuştur (Tablo 3).

Dünya çay veriminde 2021 yılında Türkiye 1.763 kg/da ile ilk sırada yer alırken, Zimbabve 1.426 kg/da ile ikinci, Malavi 1.190 kg/da ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Dünya çay verimi 2021 yılı itibarıyla 2017'ye göre %1,5 artarak 537 kg/da olmuştur (Tablo 3).

Tablo 3. Dünya çay verimi (kg/da)

Ülkeler	2017	2018	2019	2020	2021
Türkiye	1.583	1.895	1.791	1.699	1.763
Zimbabve	1.422	1.429	1.419	1.422	1.426
Malavi	1.164	1.181	1.172	1.181	1.190
Hindistan	927	938	966	985	1.001
Vietnam	910	927	943	974	975
Arjantin	903	909	1.061	973	973
Kenya	822	907	741	919	936
Uganda	895	924	917	921	925
Bangladeş	661	507	730	659	715
Tanzanya	774	750	721	714	706
Dünya	529	536	518	533	537

Kaynak: FAO, 2023 (Erişim tarihi: 18.10.2023)

2.4. Fiyatlar

2021 yılında çay üretici fiyatlarının Rusya'da 56.571 \$/ton, Gürcistan'da 16.379 \$/ton, Japonya'da 14.961 \$/ton, İran'da son 5 yılda %165 oranında artışla 1.461 \$/ton, Vietnam'da 1.019 \$/ton, Nepal'de 742 \$/ton, Azerbaycan'da 694 \$/ton, Sri Lanka'da 469 \$/ton, Türkiye'de ise 437 \$/ton, seviyelerinde olduğu görülmektedir (Tablo 4). Rusya, Gürcistan ve Japonya'daki yüksek üretici fiyatlarının bu ülkelerdeki üretim miktarlarının çok az olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Tablo 4. Üretici fiyatları (\$/ton)

Ülkeler	2017	2018	2019	2020	2021
Rusya	72.627	67.615	64.362	57.786	56.571
Gürcistan	-	-	14.934	15.352	16.379
Japonya	16.529	14.454	13.980	12.391	14.961
İran	552	487	672	938	1.461
Vietnam	365	377	417	482	1.019
Nepal	475	407	454	508	742
Azerbaycan	552	541	600	665	694
Mauritius	471	525	528	495	490
Sri Lanka	598	554	468	509	469
Türkiye	548	481	511	467	437

Kaynak: FAO, 2023 (Erişim tarihi: 18.10.2023)

2.5. Tüketim

Dünya çay tüketimi 2012 yılında yaklaşık 5 milyon ton iken, 2023 yılında 7,1 milyon tona yükselmiştir. 2025 yılında ise 7,4 milyon ton olacağı öngörülmektedir (Statista, 2023)

2.6. Dış Ticaret

Dünya çay ticaretinde Kenya ile Pakistan arasındaki çay ticaret hacminin büyüklüğü, bu iki ülkenin birincisinin ihracatta ikincisinin ise ithalatta ilk sırada yer almasına neden olmuştur.

2.6.1. İhracat

Dünyada çay ihracatı 2021 yılında 2,1 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. İhracatta 557 bin ton (%27,1) ile Kenya ilk sırada yer alırken, Kenya'yı 369 bin ton (%17,9) ile Çin ve 283 bin ton (%13,7) ile Sri Lanka takip etmektedir (Tablo 5).

Tablo 5. İhracatta önde gelen ülkeler (bin ton)

Ülkeler	2017	2018	2019	2020	2021
Kenya	467	501	476	576	557
Çin	355	365	367	349	369
Sri Lanka	287	165	290	285	283
Hindistan	261	262	258	210	197
Vietnam	146	77	135	126	82
Arjantin	75	73	75	66	64
BAE	55	67	66	58	60
Endonezya	51	49	42	45	43
Ruanda	26	31	31	37	39
Malavi	41	48	47	47	37
Diğer	370	390	381	372	322
Dünya	2.134	2.028	2.168	2.171	2.053

Kaynak: FAO, 2023 (Erişim tarihi: 04.09.2023)

2.6.2. İthalat

Dünyada çay ithalatı 2021 yılında yaklaşık 1,9 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. İthalatta 260 bin ton (%13,5) ile Pakistan ilk sırada yer alırken, Pakistan'ı 155 bin ton (%8,0) ile Rusya ve 108 bin ton (%5,6) ile Birleşik Krallık takip etmektedir (Tablo 6).

Tablo 6. İthalatta önde gelen ülkeler (bin ton)

Ülkeler	2017	2018	2019	2020	2021
Pakistan	183	204	206	254	260
Rusya	169	164	150	151	155
Birleşik Krallık	126	126	123	130	108
ABD	126	119	118	107	116
Mısır	97	115	109	75	73
BAE	100	109	74	74	68
Fas	73	76	83	72	66
İran	58	62	98	63	55
Afganistan	80	81	76	15	11
Almanya	54	51	50	42	47
Diğer	906	868	926	945	972
Dünya	1.972	1.975	2.013	1.928	1.931

Kaynak: FAO, 2023 (Erişim tarihi: 04.09.2023)

3. TÜRKİYE'DE DURUM

3.1. Çay Alanları

Son 5 yıl içerisinde çay alanlarında büyük bir değişiklik yaşanmayarak 2018 yılında 781 bin da olan çay alanı 2022'de %1,4 artarak 792 bin da olmuştur (Tablo 7).

Tablo 7. İllere göre çay alanları (bin da)

İller	2018	2019	2020	2021	2022
Rize	526	528	528	529	531
Trabzon	149	150	151	151	152
Artvin	90	91	92	92	92
Giresun	16	16	16	16	17
Toplam	781	785	787	788	792

Kaynak: TÜİK, 2023 (Erişim tarihi:16.10.2023)

3.2. Üretim

Türkiye’de yaş çay üretiminin yapıldığı iller Rize, Trabzon, Artvin ve Giresun’dur. 2021 yılında 1.454 bin ton olan üretim miktarı olumsuz iklim koşulları nedeniyle 2022 yılında 1.270 bin tona gerilemiştir (Tablo 8). TÜİK Bitkisel Üretim 2. Tahminine göre üretimin 2023 yılında bir önceki yıla göre %6,3 oranında artarak 1.350 bin ton olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Tablo 8. İllere göre üretim miktarı (bin ton)

İller	2018	2019	2020	2021	2022
Rize	958	906	934	935	821
Trabzon	340	325	333	328	287
Artvin	152	146	154	160	135
Giresun	30	31	30	31	27
Toplam	1.480	1.408	1.451	1.454	1.270

Kaynak: TÜİK, 2023 (Erişim tarihi:16.10.2023)

Grafik 2. Çay üretimi yapılan iller (2022)

Kaynak: Tablo 8

3.3. Verim Türkiye 2022 yılı çay veriminde Trabzon 1.884 kg/da ile ilk sırada yer almaktadır. Trabzon’u, 1.634 kg/da ile Giresun ve 1.547 kg/da ile Rize takip etmektedir (Tablo 9)

Tablo 9. İllere göre verim (kg/da)

İller	2018	2019	2020	2021	2022
Trabzon	2.282	2.163	2.206	2.167	1.884
Giresun	1.881	1.880	1.825	1.861	1.634
Rize	1.822	1.716	1.769	1.767	1.547
Artvin	1.685	1.599	1.683	1.743	1.470
Ordu	545	621	552	567	478
Türkiye	1.895	1.791	1.844	1.843	1.604

Kaynak: TÜİK (Erişim tarihi: 10.10.2023)

3.4. Fiyatlar

Yaş çay üretici fiyatları incelendiğinde 2021/22 sezonunda ortalama 4,1 TL/kg olan üretici fiyatı, 2022/23 sezonunda yaklaşık %73,2 artarak ortalama 7,1 TL/kg'a yükselmiştir. Üretici fiyatlarının 2023 yılı ilk 9 ayına bakıldığında Mayıs, Haziran, Temmuz ve Ağustos aylarının 11,0 TL/kg ile en yüksek seviyede olduğu görülmektedir (Tablo 10)

Tablo 10. Üretici fiyatları

Yıllar	Üretici fiyatları (TL/kg)
2018/19	2,2
2019/20	2,9
2020/21	3,3
2021/22	4,1
2022/23	7,1
2023	
Ocak	6,7
Şubat	6,7
Mart	6,7
Nisan	6,7
Mayıs	11,0
Haziran	11,0
Temmuz	11,0
Ağustos	11,0
Eylül	11,0

Kaynak: TÜİK (Erişim tarihi: 16.10.2023), Piyasa dönemi: Haziran-Mayıs

3.5. Tüketim

Türkiye'de kişi başı yaş çay tüketimi son beş yılda ortalama 14-15 kg, kuru çay tüketimi ise 3,5–4,0 kg seviyelerindedir. Türkiye kişi başına çay tüketiminde dünya ülkeleri arasında birinci sıradadır (ÇAYKUR, 2023).

Tablo 11. Tüketim verileri

Yıllar	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22
Kişi başına tüketim (kg)	14,2	15,4	14,6	15,2	14,5
Tüketim (bin ton)	1.150	1.261	1.215	1.271	1.263
Yeterlilik derecesi (%)	93,2	96,8	95,5	94,1	97,9

Kaynak: TÜİK, 2023 (Erişim tarihi: 30.10.2023)

3.6. Ticaret

3.6.1. İhracat

Türkiye 2022/23 döneminde 13.297 ton çay ihracatı gerçekleştirmiştir. İhracatın 2.236 tonu Belçika'ya yapılmış, Belçika'yı Gürcistan ve KKTC takip etmiştir (Tablo 12). Rusya- Ukrayna savaşında ithalatçı ülkelerin Türkiye'ye daha fazla yönelmesi, 2022/23 döneminde ihracat miktarının önceki dönemlere göre yaklaşık iki katına çıkmasına neden olmuştur (ÇAYKUR, 2023)

Tablo 12. Ülkelere göre çay ihracatı (ton)

Ülkeler	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
Belçika	745	1.967	1.680	1.454	2.236
Gürcistan	1.069	585	1.024	1.050	1.237
KKTC	285	324	169	325	469
ABD	215	205	279	260	350
Almanya	391	348	481	802	247
Rusya	99	28	65	428	224
Ukrayna	5	12	16	160	196
Birleşik Krallık	32	43	84	148	169
Hollanda	316	110	261	378	161
Fransa	262	43	263	273	133
Diğer	793	5.399	4.322	5.278	7.875
Dünya	4.212	9.064	5.474	6.689	13.297

Kaynak: TÜİK, 2023 (Erişim tarihi: 18.10.2023)

3.6.2. İthalat

Türkiye'nin çay ithalatı 2022/23 döneminde son beş yılın en düşük seviyesine gerilemiştir. Bu gerilemenin sebebi olarak döviz kurlarında ve vergilerde meydana gelen artışla ithal çay tedarik maliyetinin yükselmesi gösterilebilir (Tablo 13).

Tablo 13. Ülkelere göre çay ithalatı (ton)

Ülkeler	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
Sri Lanka	10.287	14.669	19.194	7.283	5.955
İran	527	128	230	3.257	3.865
Kenya	1.810	1.813	1.930	1.925	1.394
Hindistan	845	1.040	2.158	480	855
Hollanda	160	263	288	199	229
Malavi	-	-	-	69	115
Çin	142	92	249	78	61
Arjantin	82	19	48	48	38
Polonya	36	29	17	26	24
Endonezya	141	31	47	24	23
Diğer	360	228	720	76	58
Dünya	14.390	18.312	24.881	13.465	12.617

Kaynak: TÜİK, 2023 (Erişim tarihi: 18.10.2023)

SONUÇ ve DEĞERLENDİRME

Dünya 2021 yılı çay alanlarında Çin, Hindistan, Sri Lanka, Kenya ve Endonezya ilk 5 sırayı oluşturmaktadır. Çin tek başına çay alanlarında %64, üretimde ise %49 pay ile birinci sırada yer almaktadır. Üretimde Çin, Hindistan, Kenya, Türkiye ve Sri Lanka ilk 5 ülke arasında yer almaktadır. İhracatta 2021 yılında önde gelen ülkeler sırasıyla Kenya, Çin, Sri Lanka, Hindistan ve Vietnam olurken, ithalatta önde gelen ülkeler ise sırasıyla Pakistan, Rusya, Birleşik Krallık, ABD ve Mısır'dır (FAO, 2023). Dünyada çay üreticisi olan ülkeler az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkelerdir. Bu ülkelerde hem işgücünün hem de hammaddenin ucuz olması nedeniyle maliyetler oldukça düşüktür. Bu durum Türkiye'nin ihracat şansını azalmaktadır. İhracatta fiyat engelinin yanı sıra kalite konusunda da sorunlar mevcuttur. Türkiye'nin alan bakımından sekizinci, üretim bakımından ise dördüncü sırada olması Türkiye çay veriminin yüksek oluşu ile açıklanabilmektedir.

Türkiye'nin kişi başına düşen çay tüketiminde ilk sırada olması çay tarımının önemini göstermektedir. Çaya verilen desteklerin artarak devam etmesi çay üretiminin Türkiye'de sürdürülebilirliği açısından önem arz etmektedir. 2022 yılında yaş çay alım fiyatı ile kuru çay satış fiyatının eş zamanlı açıklanması olumlu etki göstermiştir. Türkiye'de çay tarımı çoğunlukla küçük aile işletmeciliği şeklinde yapılmaktadır. Çay üreticilerinin yaklaşık %74'ü 5 da altında alana sahipken sadece %0,4'ü 20 da ve üzerinde alana sahiptir. Türkiye çay üretiminde büyük oranda kendine yeterlilik söz konusudur. Bununla birlikte mevcut üretim tüketim dengesinde oluşabilecek iç tüketim fazlası çayların dış pazarlarda zamanında satılabilmesi için 5 bin tonluk dış pazarı sürekli elde tutma zorunluluğu vardır. Bunun için yurt dışı taleplerini karşılayabilecek fiyat ve kalitede üretim yapılması, dünya çay ihracatındaki gelişmelerin izlenmesini gerekli kılmaktadır.

Çay işleme sektöründe çeşitli büyüklükte 207 adet çay fabrikası bulunmakta olup, bunların 47'si ÇAYKUR'a, 160'ı ise özel sektöre aittir. Fabrikaların toplam kapasitesi yaklaşık olarak 19 bin ton/gün iken bu kapasitenin 9 bin ton/gün'ü ÇAYKUR'a aittir. Çay sektörünü olumsuz etkileyen en önemli faktörlerden birisi Türkiye'ye giren yabancı menşeli çaylardır.

Türkiye'de yılda yaklaşık 290-320 bin ton kuru çay tüketilmektedir. 2022 yılında bu miktarın 160 bin tonunu ÇAYKUR çayları, 135 bin tonunu özel sektör çayları, 25 bin tonunu da yabancı menşeli çayların oluşturduğu düşünülmektedir. Özellikle Güneydoğu Anadolu Bölgesi illerinde yabancı menşeli çayların tüketildiği bilinmektedir. Genel Çay TEPGE 10 tüketim miktarı içerisinde yaklaşık %10-15 civarında paya sahip olan yabancı menşeli çaylar ithalat yoluyla veya gayri resmi yollarla Türkiye'ye sokulmaktadır (ÇAYKUR, 2023). Çay İhtisas Üniversitesi olan Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nin yürütücü olarak yer aldığı ve TÜBİTAK tarafından finanse edilen "Çay Bitkisi Gen Havuzunun Oluşturulması ve Ticari Çay Çeşit Adaylarının Belirlenmesi" isimli proje 2019 yılında başlamış olup, proje ile 4 yılda 50 farklı çeşidin Türkiye çay sektörüne kazandırılması amaçlanmıştır.